

Kommunstyrelsen

Remissvar avseende förslag till Regional masshanteringsplan Stockholms län

Bakgrund

Länsstyrelsen, Region Stockholm, STORSTHLM, Trafikverket och Stockholm Stad har genom ett gemensamt projekt tagit fram en regional plan för cirkulär och resurseffektiv hantering av massor i Stockholms län.

Förslaget till masshanteringsplan är remitterat till Danderyds kommun med svarstid 10 juni 2022.

Bedömning

Stockholmsregionen växer kraftigt och under de kommande 30 åren förväntas befolkningen öka med drygt 1 miljon invånare. Detta kräver enligt RUFSS 2050 cirka 22 000 nya bostäder per år och mycket ny infrastruktur (SLL, 2018). Utvecklingen av bebyggelse och infrastruktur i Stockholmsregionen är beroende av jord och ballastmaterial för konstruktions- och markförberedande arbeten. Mottagningsanläggningar för entreprenadmassor och täkter som producerar ballastmaterial förekommer ojämnt fördelat över länet och ingen finns i Danderyds kommun.

Det finns inte täkter i alla kommuner utan bergkross transporteras mellan kommuner. Samma sak gäller projektgenererade jord- och bergmassor, de transporteras över kommungränser till där kapacitet för mottagning finns.

I nuläget finns flera hinder för att masshantering ska vara cirkulär och resurseffektiv. Nuvarande regelverk är komplext, det finns brister i logistik och samordning samt att det råder brist på ytor för masshantering.

Dessa hinder leder till onödig miljö- och klimatpåverkan, att täkterna inte täcker materialbehovet samt onödigt kostsam masshantering.

Danderyds kommun ser mycket positivt på arbetet med att ta fram en regional masshanteringsplan samt att man strävar mot en regional samsyn om åtgärder som behövs för att uppnå en cirkulär och resurseffektiv masshantering.

Föreslagen masshanteringsplan påvisar att det finns stor potential att återanvända och återvinna mer av länets massor från bygg- och infrastrukturprojekt och att det finns vinster genom minskad miljö- och klimatpåverkan, en säkrare materialförsörjning, avfallsförbyggande samt ekonomiska vinster och minskade kostnader för bostadsbyggande.

Förslaget är välformulerat och ger en sammanfattande bild av nuvarande brister i masshanteringen och de möjligheter som finns med ett mer samordnat och resurseffektivt förhållningssätt.

Kommunen ställer sig bakom den föreslagna regionala masshanteringsplanens mål och åtgärder, vilka ska ligga till grund för den fortsatta planeringen, hanteringen och transportereringen av massor.

Synpunkter på regional masshanteringsplan för Stockholms län

De tre effektmål som föreslås är tydliga och bra. *1. En resurseffektiv, cirkulär och samhällsekonomisk optimerad hantering av berg- och jordmassor, 2. Hantering och transporterering av massor sker med så liten klimat- och miljöpåverkan som möjligt 3. Bred regional samverkan som säkrar konkurrensneutralitet och lika villkor.*

De tre delmålen fram till år 2025 bedöms som genomförbara. Masshanteringsplanens tre regiongemensamma effektmålen bedöms vara välformulerade. *1. En resurseffektiv, cirkulär och samhällsekonomisk optimerad hantering av berg- och jordmassor. 2. Hantering och transporterering av massor, utan negativ miljö- och klimatpåverkan. 3. Bred regional samverkan som säkrar konkurrensneutralitet och lika villkor.*

Planen innehåller 11 åtgärder, varav 6 av dessa föreslås kommuner vara huvudansvariga aktörer för genomförande. Dessa åtgärder bedöms som möjliga att genomföra och kan komma att bidra till en effektivare masshantering.

Av **åtgärd 1** *Starta ett masshanteringsråd för samverkan och arbete med cirkulär masshantering* framgår att representanter från Länsstyrelsen i Stockholms län, Region Stockholm, Storsthlm, Trafikverket och Stockholm stad ska ingå.

Kommunen ser positivt på att huvudansvaret för uppföljning ligger hos Länsstyrelsen och regionen. Däremot så förordas att även kommunerna får en tydlig representation i masshanteringsrådet. Detta med beaktande av att mer än hälften av åtgärderna som föreslås i planen, har kommunerna utpekade som huvudansvariga för genomförandet.

Åtgärd 3 *Etablera mellankommunal samverkan i planeringen kring masshanteringen* är viktig.

Kommunen är positiv till samverkan mellan aktörer och långsiktig planering på regional nivå och ser vikten av att även bjuda in och inkludera representanter från utförandesidan samt att beakta att samverkan för cirkulär masshantering kan även sträcka sig mellan angränsande län.

Åtgärd 4 *Ytor och områden för masshantering planera och beaktas i översiktsplaner* har i förslaget endast kommuner utpekade som ansvariga aktörer. Här förordas att regionen även finns med som ansvarig exempelvis vad gäller att ansvar för att ta fram ett regionalt GIS-skikt utefter som kommunerna kan använda i översiktsplaneringen.

I **åtgärd 5** föreslås bland annat att ta fram riktlinjer/strategier för cirkulär masshantering i respektive kommun.

Kommunen ser positivt på att lokalt anpassade handlingsplaner eller strategier tas fram för kommunerna på lokal nivå. I dessa förordas att även utreda förutsättningar för lokal återvinning genom att vissa ytor avsätts för ändamålet.

Åtgärd 10 *Ställa krav på miljö, klimat och cirkulär masshantering i upphandlingar.*

Kommunen ser positivt på åtgärden. Medskick kopplat till åtgärden är att beställaren i stora projekt bör utreda möjligheterna till avsättning av massor i projekten redan innan upphandling av entreprenör. Det bör ingå i tillståndshanteringen och inom ramen för arbetet med plan enligt väglagen och lagen om byggande av järnväg. Det är för sent och tidplanen är pressad när frågan ska lösas i entreprenadskedet. En utmaning med cirkulärt hållbar masshantering är hanteringen av lermassor, sulfidlera och sulfidberg.

Åtgärd 11 *Genomför tillsynsvägledning inom tillsynsområdet till kommunerna med syfte att tillsynen ska vara likvärdig* är viktig för att stärka resurseffektiviteten i masshantering.

Några medskick är exempelvis att det finns behov av uppdaterad vägledning från Naturvårdsverket gällande återanvändning av avfall i anläggningsändamål, och att det förordas samsyn mellan tillsynsmyndigheter om vad en masshanteringsplan ska innehålla.

Hanna Bocander
Kommunstyrelsens ordförande

Expedieras

Länsstyrelsen i Stockholm: stockholm@lansstyrelsen.se, ange dnr: 500-19592-2022